

KORUNOVANÝ BOHOM alebo KORONAVIROM - komu sa pokloniť.

**Zápas dvoch obcí uprostred dejín ľudstva podľa
sv. Augustína - v súlade s Bibliou - dva druhy myslenia
Mať biblické myslenie uprostred pandémie Covid-19**

My kresťania, žijúci ešte na Zemi, si plne uvedomujeme naše dvojité občianstvo: nebeské a pozemské. Plne v súlade s učením Biblie, ale aj veľkého mysliteľa a učiteľa, cirkevného otca sv. Augustína Aurelia (354-430), biskupa z Hippa, ktorý v diele Civitate Dei - Boží štát - Božia obec opisuje usporiadanie spoločnosti. V 22 knihách tohto spisu sv. Augustín rozvíja myšlienku dvoch obcí: civitas Dei – obec (štát) Božia a civitas terraena - obec pozemská. V knihe sa stretieme, pri rozlišovaní týchto dvoch proti sebe stojacich, navzájom sa prekrývajúcich obcí, vlastne s pomenovaniami civitas diaboli (obec diabolská) kontra civitas Dei (obec Božia), civitas caelis (obec nebeská) kontra civitas terraena (obec pozemská) a civitas temporalis (obec dočasná) kontra civitas eterna (obec večná).

Dielo vzniklo v rokoch 413 - 425 ako reakcia na vyplienenie Ríma Vizigótmami (395 - 410). V priebehu pozemských dejín sa tieto obce prekrývajú, nie sú od seba oddelené. Božia obec však nie je celkom iden-

tická s nejakou jednou konkrétnou cirkvou, ani obcou pozemskou a ani ju nie je možné identifikovať so žiadnym konkrétnym štátom. Konečné oddelenie týchto dvoch obcí nastane až na konci časov pri poslednom súde. Dejinný vývoj podľa toho spočíva v neustálom konflikte medzi týmito dvoma obcami.

Sv. Augustín

Sv. Agustín si neprial kňazskú a cirkevnú nadvládu nad svetským štátom tak, ako to chápali mnohí v stredoveku. Samozrejme, už vôbec si neprial nadvládu svetského štátu nad cirkvou... Hlavným cieľom svetského štátu je podľa neho zabezpečenie mieru a nebrániť vlastnému, posmrtnému životnému cieľu človeka.

Aj pápež Lev XIII. sa v diele *Humanum Genus* zmieňuje o dvoch štátoch súperiacich proti sebe citujúc sv. Augustína: "Dve lásky splodili dva štáty: štát pozemský, v ktorom láska k sebe samému vyúsťuje do opovrhnutia Bohom a štát nebeský, v ktorom láska k Bohu vyúsťuje do opovrhnutia sebou. *"Jeden je spoločnosťou zbožných ľudí, druhý je spoločnosťou rebelov, do každého patria aj anjeli. V jednom je najdôležitejšia láska k Bohu, v druhom láska k sebe"*.

To, čo tieto štáty spája a drží, je láska. „Dve lásky vytvorili dva štáty: pozemský štát, v ktorom láska k sebe samému vyúsťuje do opovrhnutia Bohom, a štát nebeský, v ktorom láska k Bohu vyúsťuje do opovrhnutia sebou.“ Radikálna voľba, ktorá stojí pred nami, je teda voľba medzi Bohom, s ktorým nás spája pokora srdca a diablom, s ktorým nás spája pýcha a sebaláska. Podstata tohto konfliktu je morálna, má korene v ľudskej slobode a ľudia volia podľa toho, ktorá láska ich silnejšie priťahuje. Tolko pápež Lev XIII. Snáď len

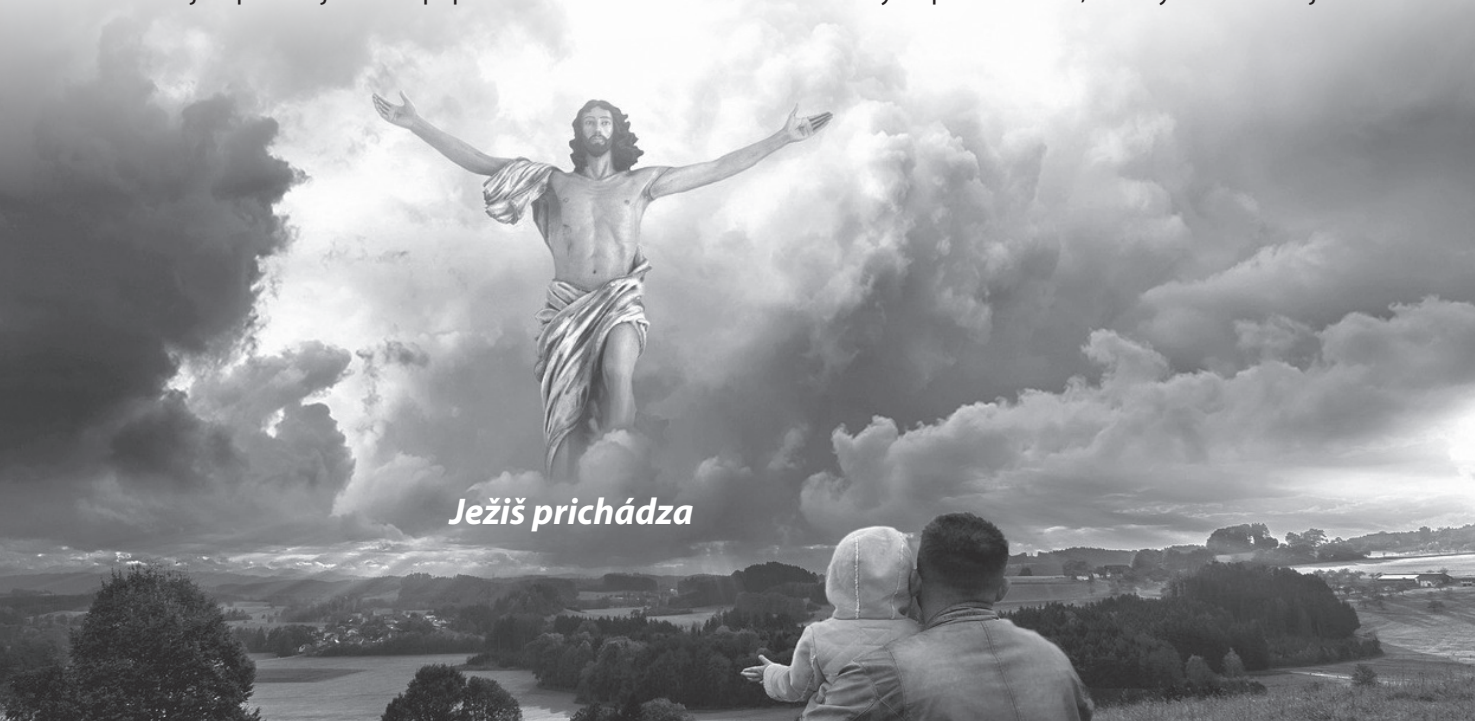
maličká korekcia, pri všetkej pokore, láskou k sebe myslí sa láska k svetu, egoistická láska k sebe samému, ktorá viac miluje seba ako Boha. Boh nechce, aby človek nenávidel seba, veď predsa 2. najväčšie prikázanie vraví: "Milovať budeš blížneho, tak ako seba samého."

Ale musíme úplne súhlasiť s názormi sv. Augustína aj pápeža Leva XIII, lebo vychádzajú z Božieho slova.

A z týchto dvoch princípov vznikajú aj dve možné spôsoby myslenia. Teda z učenia Biblie, ktorá nám poskytuje večnú Božiu zjavenú pravdu, ale aj z učenia veľkého učiteľa cirkvi sv. Augustína, ale aj mnohých ďalších cirkevných otcov, teológov, exegétov, ktorí vychádzajú z Biblie a z toho jednoznačne vyplýva, že my máme dvojaké občianstvo. Nebeské i pozemské.

„Lebo naše občianstvo je v nebesiach, odkiaľ i Spasiteľa očakávame. Pána Ježiša Krista,“ Filip. 3:20

Tieto dve občianstva sa u kresťana, v jeho myslení nebijú. Pokiaľ svetské občianstvo a jeho reprezentácia si nečiní nárok vládnuť Bohu a Jeho obci, tak nedochádza ku konfliktom. Pokiaľ si svetský panovník uvedomuje, že aj nad ním je Boh, že musí zodpovedne a s láskou spravovať úrad, ktorý mu bol zverený, vládnuť múdro, spravodlivo, zhovievavo, v súlade so stvorenými večnými zákonmi, ktoré sú nám zjavené v Božom slove, ale ktoré sa zároveň odzrkadľujú aj v prírode, vo vesmíre, vo všetkých stvorených veciach, pokiaľ nepodľahne pokušeniu moci a uvedomuje si, že nie je všemohúci, pokiaľ si nemyslí, že on všetko vie a môže, pokiaľ nemá okolo seba zlých radcov, pokiaľ si uvedomuje, že nad ním je Stvoriteľ, ktorému raz vydá počet z toho, ako vykonával svoj úrad

Ježiš prichádza

a miluje svoj ľud a spravuje krajinu najlepšie podľa svojho svedomia a vedomia, poskytujúc čo najväčší priestor a mieru slobody čo najväčšiemu počtu názorov, tak v takej spoločnosti pekne a v pokoji dokážu žiť vedľa seba veriaci i neveriaci, ľudia rozličnej viery a názoru na svet.

My kresťania dodržiavame nariadenia vlády v týchto ťažkých dňoch tejto covidovej pandémie, v ktorej sa nachádzame.

Sme občanmi nebeskými a aj občanmi pozemskými, dúfam, že dobrými patriotmi. Milujeme vlasť, v ktorej žijeme, lebo Boh nám ju daroval. Snažíme sa v nej slúžiť Bohu a bližnému najlepšie ako vieme. Preto očakávame, že aj naša vlasť, pozemská obec sa bude snažiť pochopiť nás a naše myslenie.

Božie slovo nás učí, že telesný človek nechápe veci ducha Božieho a ani nemôže pochopiť.

„Ale telesný človek nechápe vecí Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať.“ 1Kor. 2:14

Preto sa nečudujeme, keď nás pozemská obec a jej účastníci nechápu, keď my veríme, že náš Boh sa o nás stará a že zasahuje do pozemského života, diania na Zemi.

Ale, ako povedal sv. Augustín, hlavným cieľom svetského štátu je podľa neho zabezpečenie mieru a nebránenie vlastnému posmrtnému životnému cieľu človeka.

Tieto dve obce, dva spôsoby nazerania na svet, budú vždy v opozícii proti sebe, ale svetský štát má za cieľ zabezpečenie mieru a nebránenie posmrtnému životnému cieľu človeka. Ale ani nebráneniu Bohu realizovať svoju vôľu na Zemi, hlavne v živote človeka, ktorý s Ním žije, chodí. Kresťan sa snaží dodržiavať všetky svetské pozemské pravidlá, nariadenia, ale musí počúvať Boha a Jeho vôľu. Nikdy nie je rebelom v štáte, je dobrým občanom, ale múdry štát mu nebude brániť vo viere, ani v službe Bohu.

Preto my dodržiavame nariadenia, ale veríme Bohu, a to nám nemôže nikto zazlievať a už vôbec nie brániť nám v tom.

Záleží nám na našom zdraví aj na zdraví ľudí okolo

Neboj sa, len ver.

nás. Ale svet, keď už odmieta Božiu pomoc, nemôže tvrdiť, že len jeho spôsob je jediný, ktorým môže byť človek chránený. Taktiež nespochybujeme vakcináciu, pokiaľ človek dôveruje tejto ceste, ako ochrane pred vírusom, či už je veriaci alebo nie, je to len a len jeho vec. Ale pokiaľ sa tvrdí, že je to len jediný spôsob ochrany, tak to je preto, lebo človek neráta s pomocou z vyššej dimenzie, pomocou od samotného Stvoriteľa a Spasiteľa. Áno, Boh nám dal aj lekárov a vedcov, ich prácu si nesmierne vážime a má byť patrične odmenená, ale tvrdiť, že toto je jediná cesta a oddeliť človeka od možnosti nadprirodzenej pomoci, je značná pýcha, obmedzenie. Veď Biblia a história nám podáva svedectvo o tom, že Boh mnohokrát nadprirodzene - transcendentne (to, čo presahuje ľudské možnosti, chápanie, čo presahuje človeka vôbec) zasahoval a chce zasahovať na Zemi v prospech človeka. Tak málo vieme o vesmíre a o živote. Tvrdiť, že vieme všetko a nanútiť človeku svoje obmedzené poznanie, nie je správne, nevedie to ku kvalitnejšiemu životu, lepším možnostiam, ale naopak.

Najsmutnejšie na tom je to, že aj mnohí ľudia, nazývajúci sa kresťanmi podliehajú hystérii a konajú a hovoria presne tak, ako hovorí svetská obec, ktorá Boha a Jeho zaslúbenia nepozná, neverí v Boha, a preto sa všemožne snaží chrániť pred zlým len svetským spôsobom. Šíria des, hrôzu presne tak ako ten, kto nepozná vôľu, možnosti a moc Boha.

My nepopierame existenciu vírusu, ani ho nepodceňujeme, ale ho ani nevyvyšujeme nad moc, možnosti a schopnosti Boha. Jemu sa musí pokloniť každé koleno.

Sme občania neba

„aby sa v mene Ježiša sklonilo každé koleno bytostí ponebeských a pozemských i podzemských,“

Filip. 2:10

Menu Ježiš, nášmu Bohu sa musí pokloniť každá moc, každá bytosť ponebeská, pozemská i podzemská. Každá bytosť z každej dimenzie, z každej sféry bytia. Akokoľvek sa menuje. Každá existencia, každý druh bytia. Aj vírus Covid-19 je istá forma bytia, existencie a aj on sa musí pokloniť menu Ježiš. Odkiaľkoľvek pochádza, či už z dimenzie ponebeskej, pozemskej alebo podzemskej, ako to hovorí Božie slovo vlastnou rečou, jazykom používaným pred 2000 rokmi. Musí sa pokloniť. Boh Otec všetko poddal pod nohy Ježiša Krista, On je nad každým panstvom, každou mocou a nad každým menom. Teda aj nad menom Covid!

„a čo tá nesmierna veľkosť jeho moci, vzhľadom na nás veriacich podľa pôsobenia sily jeho vlády.

ktorú spôsobil v Kristovi vzkriesiac ho z mŕtvych a posadiac po svojej pravici v ponebeských oblastiach

nad každé kniežatstvo a nad každú vrchnosť a moc a nad každé panstvo a nad každé meno, ktoré sa menuje nie len v tomto veku, ale i v budúcom.

A všetko poddal pod jeho nohy a jeho dal za hlavu nado všetko cirkvi,

ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý si naplnuje všetko vo všetkom.“

Ef. 1:19-23

Či už je dielom prírody, človeka, diabla, kohokoľvek. Ktokoľvek ho učinil, vyrobil, či vznikol umelo pričinením človeka, alebo vznikol prácou nadprirodzených temných síl, mutáciou v prírode, musí kapitulovať pred Ježišom Kristom, Pánom života a Kráľom celého vesmíru.

Preto kresťan by nemal podliehať tej šialenej hystérii,

ktorá prebieha v tomto období po celom svete. Aj my ešte žijeme na svete, aj nás sa týka veľmi bezprostredne, čo sa deje okolo nás, ale my môžeme zostať v pokoji, v dôvere, že sme v Božích rukách a tento pokoj a možnosť Božej ochrany šíriť okolo seba. V tejto hororovej atmosfére strachu, desenia cez média my chceme počuť, a verím, že aj počujeme a aj hovoríme všade okolo seba hlas nášho Pána Ježiša Krista, ktorý hovorí, neboj sa len ver.

„A hľa, prišiel jeden z predstavených synagógy, menom Jairus, a keď ho videl, padol k jeho nohám a veľmi ho prosil a hovoril: Moja dcéruška skonáva: prosím, žeby si prišiel a vložil na ňu ruky, že by bola uzdravená a žila.“

Mar. 5:22,23

„A kým on ešte hovoril, tu prišli od predstaveného synagógy a vraveli: Tvoja dcéra už zomrela, načo ešte unúvaš Učiteľa?

Ale Ježiš počujúc slovo, ktoré hovorili, hneď povedal predstavenému synagógy: Neboj sa, len ver!“

Mar. 5:35,36

Za Pánom Ježišom, keď konal svoju pozemskú službu, prišiel predstavený synagógy menom Jairus, padol k Jeho nohám a prosil Ho veľmi o pomoc pre svoju dcéru. Bol zúfalý, jeho dcéra zomierala. Prosil Ho, aby išiel s Ním a uzdravil jeho dcérku. Ježiš s ním hneď išiel, spolu s veľkým zástupom. Skôr, ako došli k Jairovmu domu, sa však stal jeden úžasný zázrak. Jedna žena, ktorá trpela krvotokom, bola zázračne uzdravená, preto sa zástup zdržal na ceste k Jairovmu domu. V tom, čo Ježiš hovoril k žene, prišli k Jairovi ľudia z jeho domu a oznámili mu strašnú správu. Neunúvaj Majstra, tvoja dcéra zomrela. V tej chvíli nádej v uzdravenie dcéry v Jairovi začala zomierať.

hlas
VEREY

Tá strašná, desivá správa ho začala ovládať. Keď to počul Ježiš, hneď povedal Jairovi, neboj sa, len ver.

Vedel, čo dokáže urobiť s človekom negatívna správa, myšlienka, beznádej, strach, preto zakročil, aby Jairus nepodliehal tej beznádeji, tomu smrteľnému, porazeneckému mysleniu. Poznal prácu temnej inteligencie, temných síl, ktoré si vytvoria cestu do vnútra človeka tak, že ho vydesia, človek ich pustí dovnútra a oni vykonajú svoju deštruktívnu prácu v človeku. Ak to človek prijme, tú desivú správu, tú myšlienku choroby a smrti, tak potom temné sily môžu pracovať a spravidla aj dokončia svoju deštrukciu v človeku. Strach je opačná viera. Je to opak viery a lásky. Dokonalá láska vyháňa strach a láska vo všetko verí - vo všetko, čo vraví Boh, nie ľudia. Strach je nástroj diabla.

„Bázne nieto v láske, ale dokonalá láska vyháňa bázeň, pretože bázeň má trápenie, a ten, kto sa bojí, nie je dokonaný v láske.“
1Ján 4:18

„všetko znáša, všetko verí, všetkého sa nadeje, všetko nesie trpezlivo.“
1Kor. 13:7

Preto je to naozaj čudné, že všetky médiá dennodenne šíria len strach, správy o chorobe, o smrti... O nádeji a viere ani slovo.

Svetská obec a celý svet leží v zlom hovorí Božie slovo. Vykonáva prácu svojho Pána.

„Vieme, že sme z Boha, a celý svet leží vo zlom.“
1Ján 5:19

Pritom aj veda jednoznačne potvrdzuje, že strach borí hradby imunitného systému, vďaka tomu majú vírusy dokorán otvorené dvere do buniek človeka, do DNA, vstupujú do vnútra, prepisujú pôvodný, Bohom pri stvorení vložený program do DNA, parazitujú v

Len ver!

hostiteľskej bunke, namnožia sa, prevezmú vládu nad hostiteľskou bunkou a zničia ju. Strach otvára dvere, preto Ježiš veľmi rýchlo povedal zronenému nešťastnému ocovi, neboj sa, len ver, aby zachoval Jaira v dobrej mysli, v dobrom očakávaní, aby mohol uzdraviť a vzkriesiť z mŕtvych Jairovu dcéru. Keď prišiel do domu, povedal, dievča nezomrelo, len spí. Tí milí náboženský ľudia, pevne dodržiavajúci obrady a rituály, súcitiaci s Jairom a jeho rodinou, profesionálne podľa náboženských predpisov a rituálov plačúci, nariekajúci, veľmi Ježiša vysmiali, keď im povedal, že dievčatko spí. Ježiš také myslenie vyhodil spolu aj s ľuďmi, ktorí takúto atmosféru smrti, strachu, nemožnosti, nevery, ťažkej straty šírili v miestnosti.

Nepodliehaj strachu, ktorí šíria ľudia okolo teba. Vírusy nie sú mocnejšie ako Ježiš v tebe. Ak nemôžeš pracovať, lebo nie si zaočkovaný, ak cítiš potrebu, tak sa daj, len sa neboj a hlavne ver. Ver, že Ježiš je mocnejší ako Covid-19, On je mocnejší ako smrť.

Sú dve obce na Zemi a dva druhy myslenia tomu zodpovedajúce.

Obec pozemská, svetská, zástup, ktorý žije len raz svoj biedny pozemský život, ktorý sa končí hrobom, a preto sa ho snaží zúfalo ochrániť, predĺžiť, urobiť za každú cenu, čo najlepším... My tiež žijeme v pozemskej obci, máme tie isté starosti, radosti, bolesti, ale žijeme s tým vedomím, že máme už aj nebeské občianstvo, že mierime do Nebeskej vlasti, kde nám chystá v dome Boha - Stvoriteľa, nášho Nebeského Otca, miesto náš Pán Ježiš. Máme krásnu, nádhernú, nebeskú vlasť, ktorú pre nás pripravil náš Boh a Pán.

„Tí všetci pomreli vo viere bez toho, že by boli dostali Bohom dané zaslúbenia, ale ich zďaleka videli a boli presvedčení o nich a vítali ich a vyznávali, že sú cudzincami a pútnikmi na zemi.

Lebo tí, ktorí hovoria také veci, zjavne ukazujú, že hľadajú vlasť.

A keby boli mysleli na tú, z ktorej vyšli, boli by mali času vrátiť sa.

Ale takto túžia po lepšej, to jest po nebeskej. Preto sa nehambí za nich ich Bôh menovať sa ich Bohom, lebo im pripravil mesto.“ Žid. 11:13-16

Nenechaj si nasadiť do mysle coronu Covidu-19, nenechaj si túto korunu nasadiť na hlavu. Nemysli, ako človek, ktorý nemá nebeskú nádej, nepodliehaj hystérii, zúfalstvu, ktoré riadia a ovládajú človeka bez Boha. Ak poznáš svoje postavenie v Kristu Ježišovi, ak vieš, čím ťa Boh korunuje, akú korunu ti už duchovne nasadil na tvoju hlavu, ak vieš, akú korunu tebe On pripravil, tak sa nenecháš vydesiť tou propagandou temných síl.

Pre teba Boh vyslovil úžasné zaslúbenia. On chce, aby si prijal korunu z Jeho rúk, aby si mal na svojej mysli a v nej tieto pravdy. Aby si Mu veril, aby Jeho koruna

chránila tvoju myseľ, srdce, všetky myšlienky, ktoré prichádzajú do tvojej mysle.

„ktorý vyslobodzuje tvoj život od záhuby, ktorý ťa korunuje milosťou a zľutovaním,“ Žalm 103:4

Na hlavu Božieho dieťaťa Boh nasadzuje korunu milosti a zľutovania. Tak ako Dávida, tak aj Teba Boh v Kristu Ježišovi korunuje korunou milosti a zľutovania. Ty si kráľovské dieťa. V tvojom živote vďaka Bohu vládne milosť a zľutovanie.

Boh vyslobodzuje tvoj život od záhuby a nielen to činí. Čo všetko činí, ti prezrádza aj v predchádzajúcich veršoch tohto nádherného žalmu.

„Dobroreč, moja duša, Hospodinovi, a všetky moje vnútornosti menu jeho svätosti!

Dobroreč, moja duša, Hospodinovi, a nezabudni nikto-rého zo všetkých jeho dobrodení,

ktorý ti odpúšťa všetky tvoje neprávosti, ktorý uzdravuje všetky tvoje nemoci,

ktorý vyslobodzuje tvoj život od záhuby, ktorý ťa korunuje milosťou a zľutovaním,

ktorý syti tvoje ústa dobrým, takže sa obnovuje tvoja mladosť ako orol.“ Žalm 103:1-5

Preto spolu s Dávidom dobroreč svojmu Bohu a nezabúdaj na žiadne z Jeho dobrodení a buď si istý, že ti odpúšťa všetky tvoje neprávosti, že uzdravuje všetky tvoje nemoci, že syti tvoje ústa dobrým, že obnovuje tvoju mladosť, ako obnovuje mladosť orla... Nepočúvaj strach, nepodliehaj desu a hystérii, rozhodni sa, do ktorej obce patríš, myslí ako Božie dieťa, miesto vyslovovania strachu, hovor slová viery, odvahy, moci a zdravého rozumu. Veď my sme dostali takého Ducha. Nech z teba hovorí Duch Boží.

„Lebo nám nedal Bôh ducha bojživosti, ale moci a lásky a zdravého rozumu.“

2Tim. 1:7

Zdravý rozum počíta s Bohom a Jeho sľubmi. Váži si vedu, uvedomuje si jej limity, ale verí Bohu a Jeho slovu tak, ako to robili skutoční vedci ako napr. Isaac Newton, Blaise Pascal, Michael Faraday, Lord Kelvin, Louis Pasteur, Sir Arthur Eddington, sir John Carew Eccles a mnohí ďalší...

Sme korunovaní za kráľov a kňazov

Nezazlievaj pozemskej obci, že nevidí to, čo vidíš ty vďaka Bohu a Jeho milosti, vďaka Božiemu slovu - zjavenej pravde, nezazlievaj jej, že urputne sa chráni v rámci svojich pozemských možnosti tak, ako vie. Ty, ako nebešťan vieš, čo všetko robí pre teba tvoj Nebeský Otec, teš sa, raduj sa a modli sa za ľudí, aby spoznali Boha a pustili Ho do svojich životov. Ale maj otvorené oči a vidz, kto do ktorej obce naozaj patrí. Boh svojich nedá.

„Uvrhni na Hospodina svoje bremä, a on ťa bude opatrovať. Nedopustí na veky, aby sa pohnul spravедlivý.“

Žalm 55:23

Ježiš z nás učinil kňazov a kráľov. Čo to je za kráľ bez koruny? Už teraz máš korunu na hlave, takú akú mal aj Dávid. Ale príde deň, keď dostaneš neporušiteľnú korunu, veniec slávy.

„a od Ježiša Krista, ktorý je verný svedok, prvorodený z mŕtvych a Knieža kráľov zeme. Tomu, ktorý nás zamiloval a umyl nás od našich hriechov svojou krvou a učinil nás kráľmi a kňazmi Bohu a svojmu Otcovi - jemu sláva a sila na veky vekov. Ameň.“ Zj. 1:5,6

„A každý, kto zápasí, zdŕža sa všetkého, a tamtí teda preto, aby dostali porušiteľnú korunu, ale my neporušiteľnú.“ 1Kor. 9:25

„Blahoslavený muž, ktorý znáša pokušenia, lebo keď

bude zkúsený a dokáže sa, dostane korunu života, ktorú Pán zaslúbil tým, ktorí ho milujú.“ Jak. 1:12

„A keď sa ukáže Arcipastier, odnesiete si neuvädnutelnú korunu slávy.“ 1 Pt. 5:4

Preto sa neboj, len Mu ver, slúž Mu s radosťou, očakávaj, že len milosť a dobré ťa bude stíhať po všetky dni tvojho života aj v týchto ťažkých dňoch ako Dávida, bývaj v dome Pánovom a hlavne očakávaj Jeho slávny príchod, lebo On prichádza.

„Áno, len dobré a milosť ma budú sledovať po všetky dni môjho života, a budem bývať v dome Hospodinovom dlhé časy.“ Žalm 23:6

„Hľa, prichádza s oblakmi, a uvidí ho každé oko, aj tí, ktorí ho prebodli, a nariekať budú nad ním všetky pokolenia zeme. Áno, ameň.“ Zj. 1:7

„A tisícnik odpovedal: Ja som si za veľkú sumu nadobudol toto občianstvo. A Pavel povedal: Ale ja som sa Riman i narodil.“ Sk. 22:28

Zdroje:

- O městě Božím kněh dvamecítma, přeložil František Ladislav Čelakovský, 1829. Dostupné online.
- O Boží obci, 2 sv. Praha: Vyšehrad, 1950. Přeložila Julie Nováková.
- O Boží obci, 2 sv. Praha: Karolinum, 2007. Pŕetisk 1. vydání.
- Humanum genus vydanej 20. apríla 1884 , Lev XIII.

Mikuláš Gócze

Len ver!